ЕВРОПА ОТ 20-ТЕ ПРЕЗ ОЧИТЕ НА ЕДИН БЪЛГАРИН МАЛЧО НИКОЛОВ

Maltcho Nikoloff

Роден е на 26 октомври 1883 г. в с. Зараево, Поповско. Завършва основно училище в родното си село и прогимназия в Попово. Гимназиално образование получава в Разград през 1903 г. Сетне учителства в родното си и други села в Разградско. През 1908 г. става редовен студент по славянска филология в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Там слуша лекции при преподавателски екип от фолклористи, културолози, филолози и историци – едни от най-бележитите български интелектуалци на XIX и XX век. Сред тях са **д-р Кръстьо Кръстев**, **професорите Михаил Арнаудов**, **Александър Балабанов**, **Боян Пенев**, **Васил Златарски** и **Иван Шишманов**.

Учебната 1911-1912 г. Малчо Николов изкарва в Мюнхенския университет „Лудвиг Максимилиан“. Образованието му е прекъснато през 1912 г., когато е мобилизиран и изпратен на фронта като запасен офицер.

Основното училище в с. Зараево, 1907-1919 г.

Военни години.

В периода 1904-1905 г. отбива наборна военна служба в Школата за запасни подпоручици в с. Княжево, Софийско.

С Височайша заповед №4/1906 е произведен в чин „запасен подпоручик“.

В Школата за запасни подпоручици в с. Княжево, 1904 г.

Като новопроизведен запасен офицер, 1906 г.

Военни години. 1912-1918 г.

На фронта, 1912 г.

На българо-сръбската граница, 1913 г.

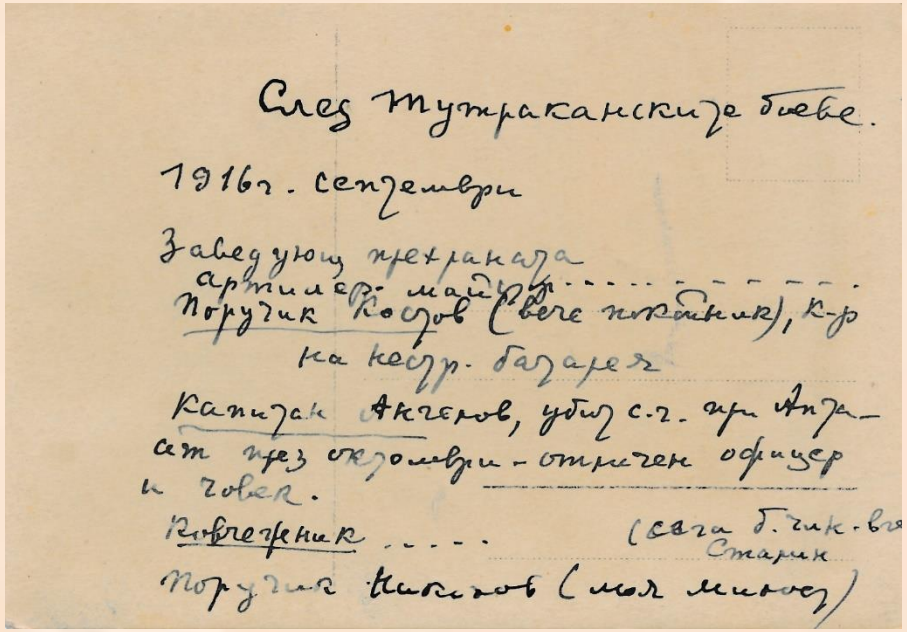

След Тутраканските битве.

1916 г. септември

Заведующ прехранката артилер. майор.....

Поручик Костов (вече покойник), к-р на кестр. батарея

Капитан Акчеров, убит с.г. при Апрат през октомври – отличен офицер и човек.

Ковчежник ..... (сега б. чик.-вр Старик

Поручик Николов (моя мили)

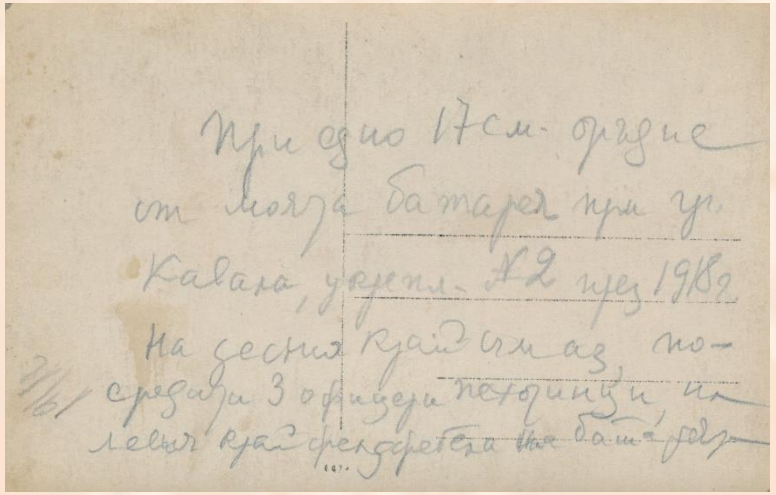

При едно 17 см. ордие от моята батарея при гр. Кавала, уредена А2 през 1918 г.

На десния край съм аз, по-средата 3 офицери поручици и на левия край фелдфебела на батареята

Дата на фотографирането: 2. X. 1908 г.

Подписъ на студента: М. Николов

УНИВЕРСИТЕТЪ ВЪ СОФИЯ

Историко-филол. ФАКУЛТЕТЪ.

Брой на факултетската книга 289

Брой на университетския албумъ 1913

КАРТА

за лекционния отъ 1 Мартъ 1912 год.

до 1 Октомври 1912 год. на студента Малко Тодоровъ Гитовско

родомъ отъ с. Здравкино

подаден къ

Свободно подписъ притежателя: М. Николовъ

Ректоръ: С. Теофилов

БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТЪ СОФИЯ

Образование и учителстване в първите следвоенни години. Славянска филология в София и Мюнхен, 1908-1913 г.

Диплома

отъ

Софийския Университетъ

№ 545

Издадена на Малко Николовъ, роденъ на 26.X.1883 год. въ с. Зараево (Поповско), който е свършилъ пъленъ Университетски курсъ въ Историко-филологическия факултетъ по литература съ общъ успѣхъ добъръ.

Тая диплома му се издава, да се ползува отъ нея съгласно съ законитѣ на страната.

София, 15 октомврий 1913 год.

Деканъ: Д-ръ В. Шишманов

про Ректоръ: Д-ръ С. Кирков

Образование и учителстване в първите следвоенни години.
Учител в Делиормана, 1903-1920 г.

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ.

СВИДѢТЕЛСТВО

ЗА УЧИТЕЛСКА ПРАВОСПОСОБНОСТЬ

Свидетелства за учителска правоспособност – за основен (1908 г.) и за гимназиален учител (1915 г.).

1903 – Преподава в с. Куванлък, Провадийско.
1905-1908 - Основен учител в първоначалното училище в с. Зараево.
1907-1908 - Преподава в с. Кечилер (дн. с. Козица), Разградско.
1913-1914 - Преподава като кандидат-учител в Разградската мъжка гимназия "Йосиф I".
1914 - Преподава като волнонаемен учител в Разградската общинска девическа гимназия и в Разградската мъжка гимназия "Йосиф I".
1915 – Назначен е за редовен гимназиален учител в Разградската девическа общинска гимназия.
1919-1920 – Назначен е за учител в Разградската държавна мъжка гимназия "Йосиф I".

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ

ОТДѢЛЕНИЕ ЗА СРѢДНИТѢ УЧИЛИЩА

СВИДѢТЕЛСТВО

ЗА УЧИТЕЛСКА ПРАВОСПОСОБНОСТЬ

№ 3175

Съгласно чл. 127, буква в, отъ закона за народното просвѣщение, господинъ Мачо Николовъ отъ с. Зараево, Поповска окония, роденъ на 26 октомври 188 год., отъ източно-православно вѣроизповѣдание, получилъ срѣдньо образование въ Разградската мъжка гимназия, висше въ софийския университетъ по литература, се прѣдстави на държавенъ изпитъ прѣдъ установената изпитна комисия прѣзъ 1914 год., издържа изпитъ по български езикъ съ общъ успѣхъ добръ.

Възъ основа на това, господинъ Мачо Николовъ добива право да бѫде редовенъ учителъ въ СРѢДНЬО УЧИЛИЩЕ на царство България, за увѣрение на което му се дава настоящето свидѣтелство.

Гр. София, 6 февруарий 1915 година.

Министъръ на Нар. Просвѣщение:

Началникъ на отдѣлението:

Министерски чиновник и учител в столицата.

УПРАВЛЕНИЕ НА IV СОФИЙСКИ ПОЛИЦЕЙСКИ УЧАСТЪК

ЛИЧНА КАРТА

№ 2613

ОТЛИЧИТЕЛНИ ЧЕРТИ:

Ръст средан
Лице вакчесто
Коса кестенява – малко прошарена
Очи сиви
Уста обикновени
Нос обикновен
Мустаци подстригани
Брада бръсната
Възраст 18 год.
Особени белези няма

Подпис на носителя: М. Николов

Име и презиме Малчо Николов
Вероизповедание изт. православно
Народност и поданство българско
Месторождение с. Зарасово, Ниновска окръг
Какво е занятието му и в кое учреждение или заведение работи познавателник при средн. образ. в М-то на нар. просвещ.
Семейно положение женен
Постоянно или временно живее в София и от кога постоянно от 9.VIII.1920 г.
Где живее, улица и № и от кога Раковски 23 от 1.IX.1920 г.
София, 5 февруари 1921 год.

Началник на IV полицейски участък:

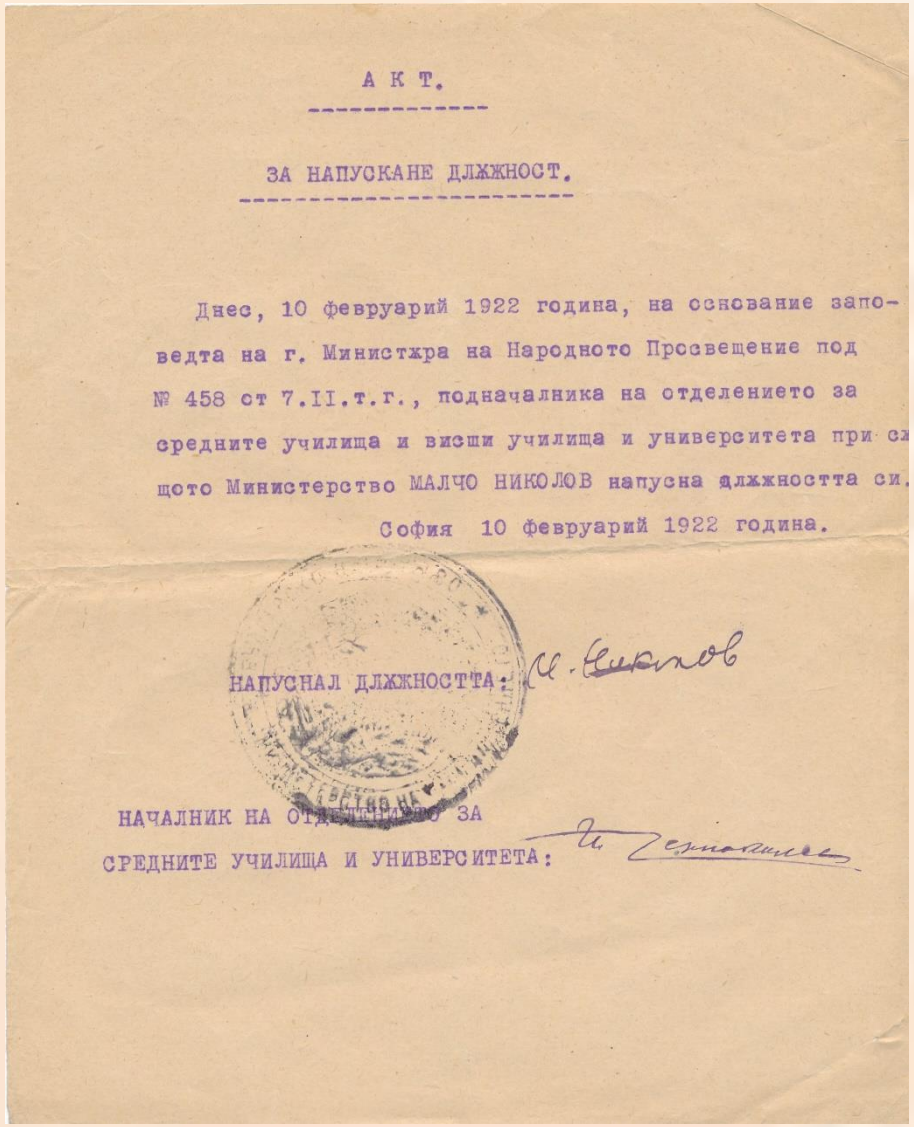

А К Т.

ЗА НАПУСКАНЕ ДЛЪЖНОСТ.

Днес, 10 февруарий 1922 година, на основание заповедта на г. Министъра на Народното Просвещение под № 458 от 7.II.т.г., подначалника на отделението за средните училища и висши училища и университета при сс щото Министерство МАЛЧО НИКОЛОВ напусна длъжността си.

София 10 февруарий 1922 година.

НАПУСНАЛ ДЛЪЖНОСТТА: М. Николов

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛЕНИЕТО ЗА СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА И УНИВЕРСИТЕТА:

През 1920 г. семейство Малчо Николови се установява в София, където Малчо Николов е назначен за подначалник на Отделението за средно образование при Министерството на народното просвещение.

Със заповед на Министъра на народното просвещение №458/07.02.1922 г. М. Николов напуска длъжността си Подначалник на Отделението за средните училища и Университета при МНП.

В периода 1922-1928 г. е редовен гимн. учител. 1922-1923 г. преподава в II софийска държавна мъжка гимназия; 1923-1928 г. преподава в III софийска държавна девическа гимназия „Св. Климент“.

На 15 септември 1924 г. Малчо Николов е изпратен от III образцова гимназия на специализация във Виена и Мюнхен за 6 месеца и в Париж – също за 6 месеца. Натоварен е със задачата да се запознае както със системата на образованието, така и с културата в чужбина.

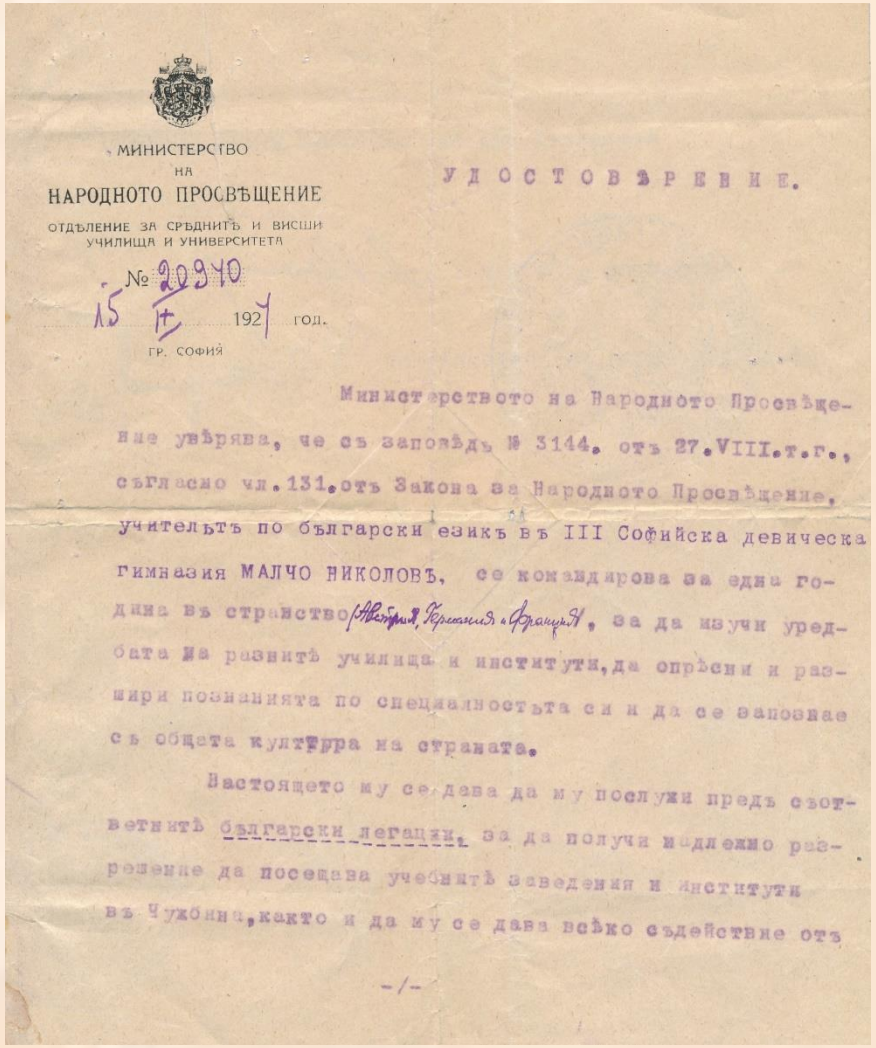

МИНИСТЕРСТВО
НА
НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ
ОТДѢЛЕНИЕ ЗА СРѢДНИТѢ И ВИСШИ УЧИЛИЩА И УНИВЕРСИТЕТА

№ 20970
15 / IX 1924 год.
ГР. СОФИЯ

УДОСТОВѢРЕНИЕ.

Министерството на Народното Просвѣщение увѣрява, че съ заповѣдь № 3144. отъ 27.VIII.т.г., съгласно чл.131.отъ Закона за Народното Просвѣщение, учителятъ по български езикъ въ III Софийска девическа гимназия МАЛЧО НИКОЛОВЪ, се командирова за една година въ странство (Австрия, Германия и Франция), за да изучи уредбата на разнитѣ училища и институти, да опрѣсни и разшири познанията по специалностьта си и да се запознае съ общата култура на страната.

Настоящето му се дава да му послужи предъ съотвѣтнитѣ български легации, за да получи надлежно разрѣшение да посѣщава учебнитѣ заведения и институти въ Чужбина, както и да му се дава всѣко съдѣйствие отъ

-/-

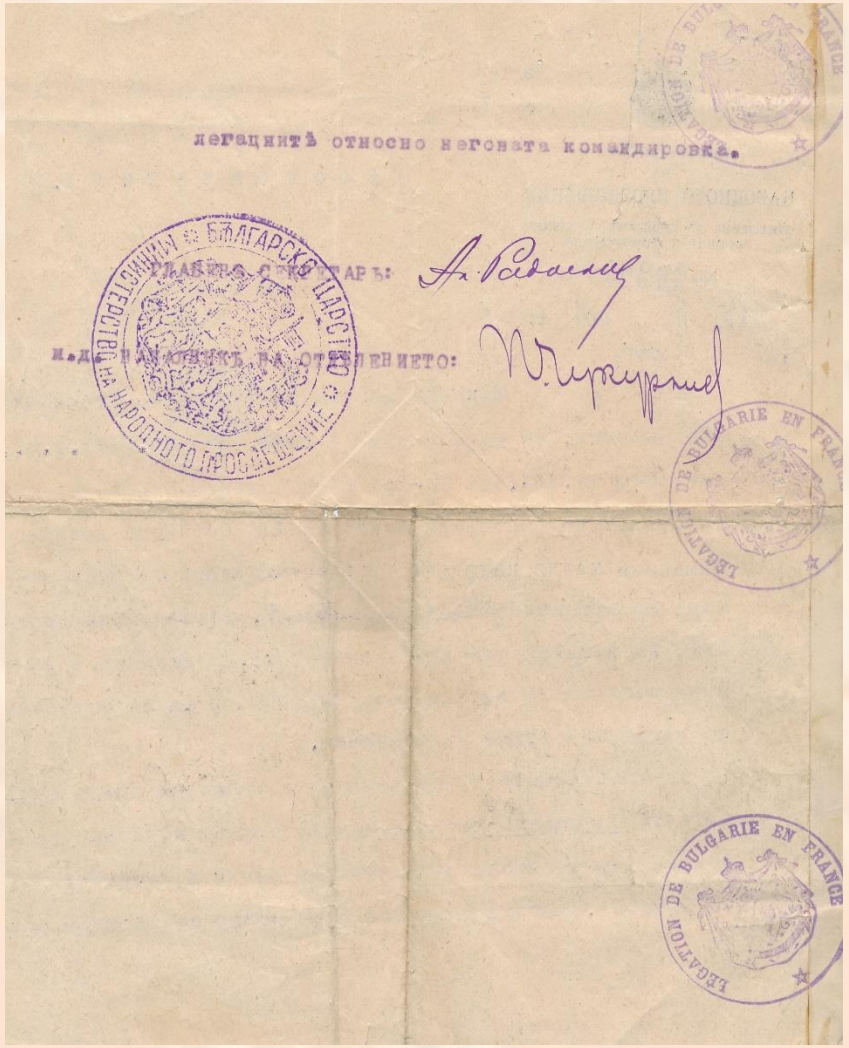

легациитѣ относно неговата командировка.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАРЪ: А. Радолиц

И.Д. НАЧАЛНИКЪ НА ОТДѢЛЕНИЕТО: П. Чукурски

БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ПРОСВѢЩЕНИЕ

LEGATION DE BULGARIE EN FRANCE

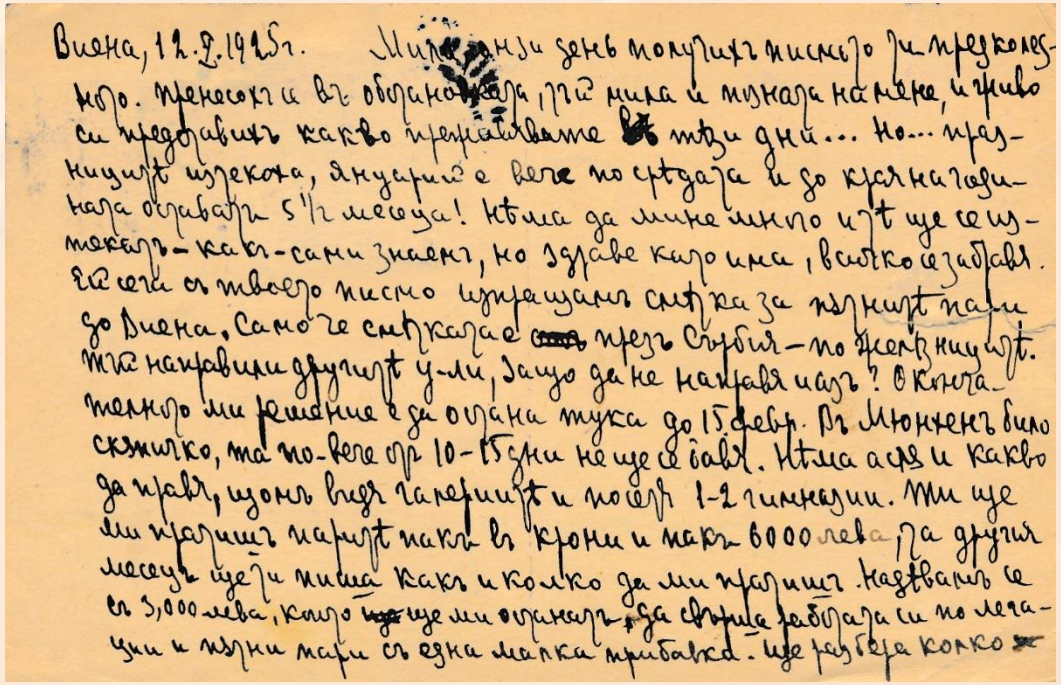

Виена, 12.2.1925 г. Миналия ден получих писмото ти преподно. Пренесох го в обяснителната, тъй мила и мъжата на мене, и живо си представих какво преживяваме тези дни... Но... празникът изтекоха, ангажимът е вече по средата и до краят на годината остават 5½ месеца! Нямам да мине много и тъй ще се изтекат – как-сами знаеш, но здраве само има, всичко се забравя. Ще чета от твоето писмо изразената смяна за изхода пак до Виена. Само че смяната е ~~...~~ през Сърбия – по-жежкият. Тъй направили другите у-ли, защо да не направя аз? Окончателно ми решение е да остана тука до 15 февр. В Мюнхен било скъпо, та по-вече от 10-15 дни не ще се бавя. Нямам аз и какво да правя, щом видя галериите и посетя 1-2 гимназии. Ти ще ми пратиш парите пак в крони и пак 6000 лева, за другия месец ще ти пиша как и колко да ми пратиш. Надявам се с 3,000 лева, като ~~ще~~ ще ми останат, да свърша работата си по-леко и пак пари с една малка прибавка. Ще разбера колко

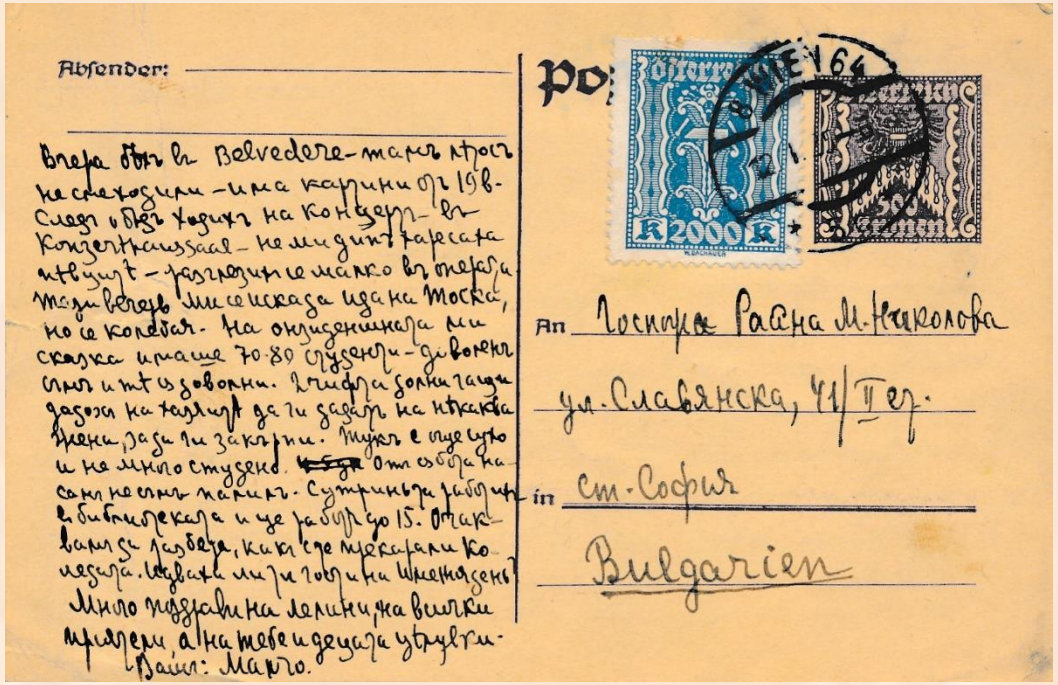

Absender:

Po

An Госпожа Радна М. Николова

ул. Славянска, 41/II ет.

in гр. София

Bulgarien

Вчера бях в Belvedere – пак пръв не стигнах – има картини от 19 в. Следя обяд ходих на концерт – в Konzerthaussaal – не ми дойде тарсата нейт – разглеждах се малко в опера. Тази вечер ми се иска да ида на Москва, но се колебая. На онзиденинската ми сказка имаше 70-80 студенти – дивоенки сиг и нт из довоенни. Счифра долни гащи дадоха на хаяйт да ги задеж на нтаква Жена, ради ти закърпи. Тъжен е общо и не много студенко. ~~...~~ от обяда на сами не сиг пакиж. Сутринта ще работя в библиотеката и ще работя до 15. Отчаквам да разбера, как сте преживели кризата. Надявам ми и говорим на Шекспирдень. Много поздрави на лелиня, на всички приятели, а на тебе и децата утрудки. Ваш: Мацо.

- Ще остана във Виена по-дълго, понеже в Мюнхен е по-скъпо.
- Ще обиколя галериите и 1 – 2 гимназии и... Няма какво да правя.
- Белведере и Виенсикя Концертхаус: картини от XIX век и разглезен слух от операта.
- 70-80 студенти на последната му лекция – щастлив лектор и щастлива публика.

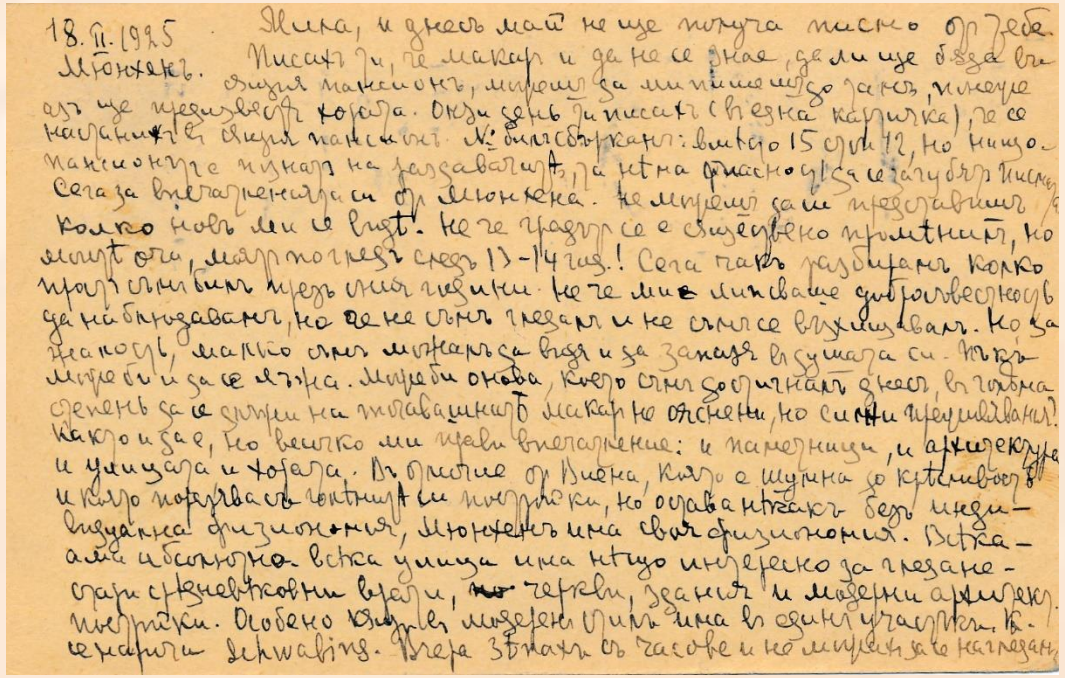

18.II.1925 Мюнхен.

Лиле, и днес най не ще получа писмо от Тебе. Пишат ми, че макар и да не се знае, дали ще бъда в скоро Македония, мислят за мен нещо до Ханъ, и не ще аз ще предпазвам корабa. Оттам ще ти пишат (в тесна каричка), че се намирам в скоро Македония. № бил съобщен: вместо 15 стои 12, но нищо. Македонците изпращат на разсрочка, а нетна фирмата за изгубени писма. Сега за впечатленията си от Мюнхена. Не мисли да ми представиш колко нов ми е вид. Не че градът се е съществено променил, но моят очи, макар почти преди 13-14 год.! Сега чакъ разбирам колко пропуснах през онези години. Не че ме лишаваше дипломатическо да наблюдавам, но не съм чедал и не съм се въхищавал. Но за сметка, малко съм мислил за бъдещето и за заминаване в душата си. Може би и за се лъжа. Може би отова, колко съм доволен днес, в голяма степен за се дължи на тъжавашкото макар не осъзнати, но силни предчувания! Какъ и да е, но всичко ми прави впечатление: и паметници, и архитектура и улиците и хората. В момента от Виена, като е шумна до крайност и като поръчвам чистотата ми пъргава, но остава нетъкъ без индивидуална физиономия, Мюнхен има свой физиономия. Всъщност абсолютно всяка улица има нещо интересно за гледане — стари средновековни врати, ~~по~~ черкви, здания и модерни архитектурни. Особено модерен стил има в един участък. Кварталчо Schwabing. Вчера зъбах съ часове и не мисли за наглеждане.

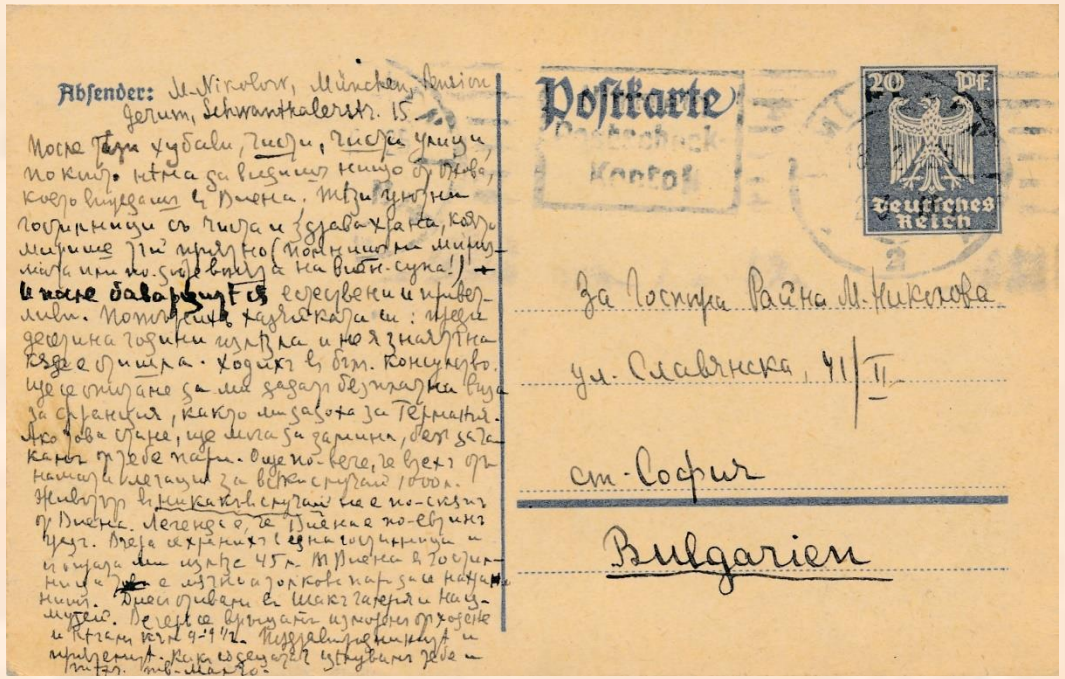

Absender: M. Nikolov, München-Neuim
Gelmt, Schwanthalerstr. 15.

Поста тъй хубави, чисти, чисти улици, по-скоро нетна да видиш нещо от Виена, освен виждаш в Виена. Тези улични гостилници съ чиста и здравословна храна, като мирише ти приятно (помнишли на миризмата ни по-суровата на виби-супа!) + и после баварците съ естествени и приветливи. Потвърдиха надеждата ми: преди десетина години изкъпа и не я знаят на къде е отишла. Ходиха в бъл. консулство. Ще се опитам за мя задам безпрепятствено виза за Франция, както и за Германия. Ако това стане, ще мога да замина, без да чакам от Тебе писма. Общо-взето, е всеки от нашата в лагерите за всякакъв случай добре. Живеем в никакъв случай не по-скъпо от Виена. Легенда е, че Виена е по-евтина. Вчера изхарчих (за гостилници и покупки) изкъпа 45 л. В Виена в гостилница е изкъпа 20 лева на ден. Днес отивам в Шакгалерия и на музей. Вечерта ще бъдат изложени отоскопи и ръчни кол. 9-9½. Поздравления и приветствия. Как е Здравко? Целувам Тебе и Вито. Твой Малко.

Postkarte

20 Pf. Deutsches Reich

За Госпожа Райна М. Николова
ул. Славянска, 41/II
гр. София

Bulgarien

Schackgalerie, 1930 г.

Баварския национален музей, началото на XX век.

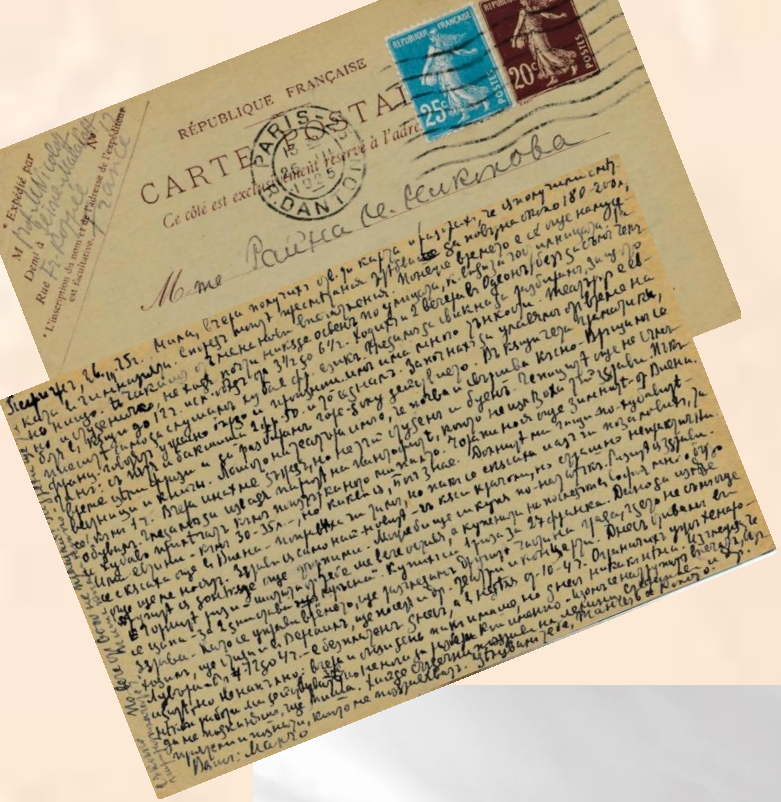

Малчо и Франция.

- Френският език е красив, но френците го говорят ужасно бързо.
- Театрите и музеите са прекрасни и евтини.
- От битови и финансови тегоби спасение няма.

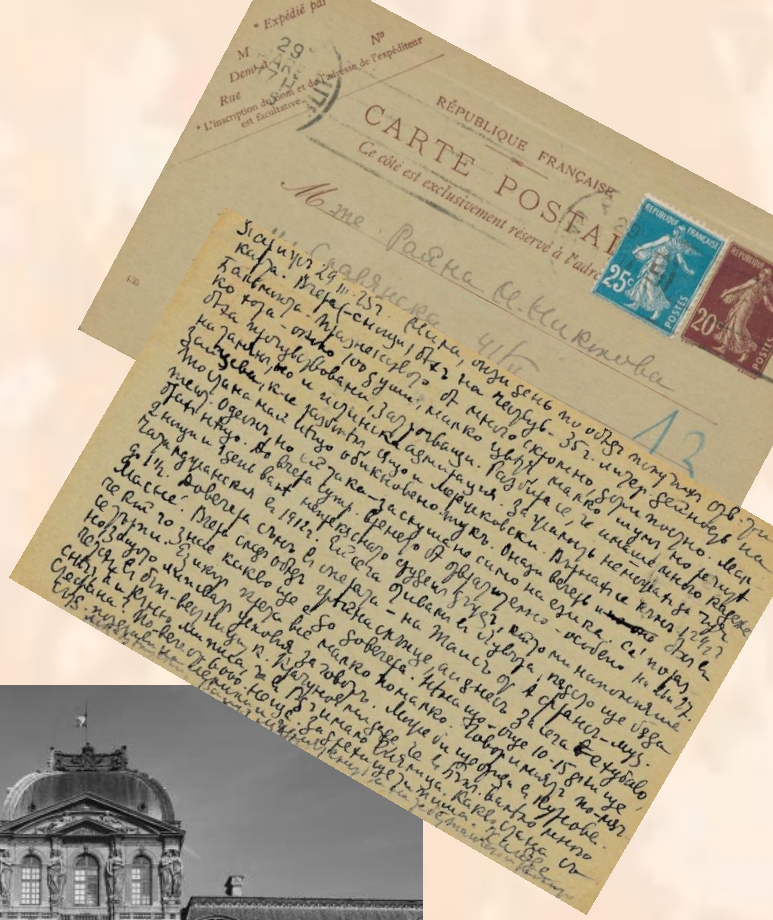

Нещастна България!

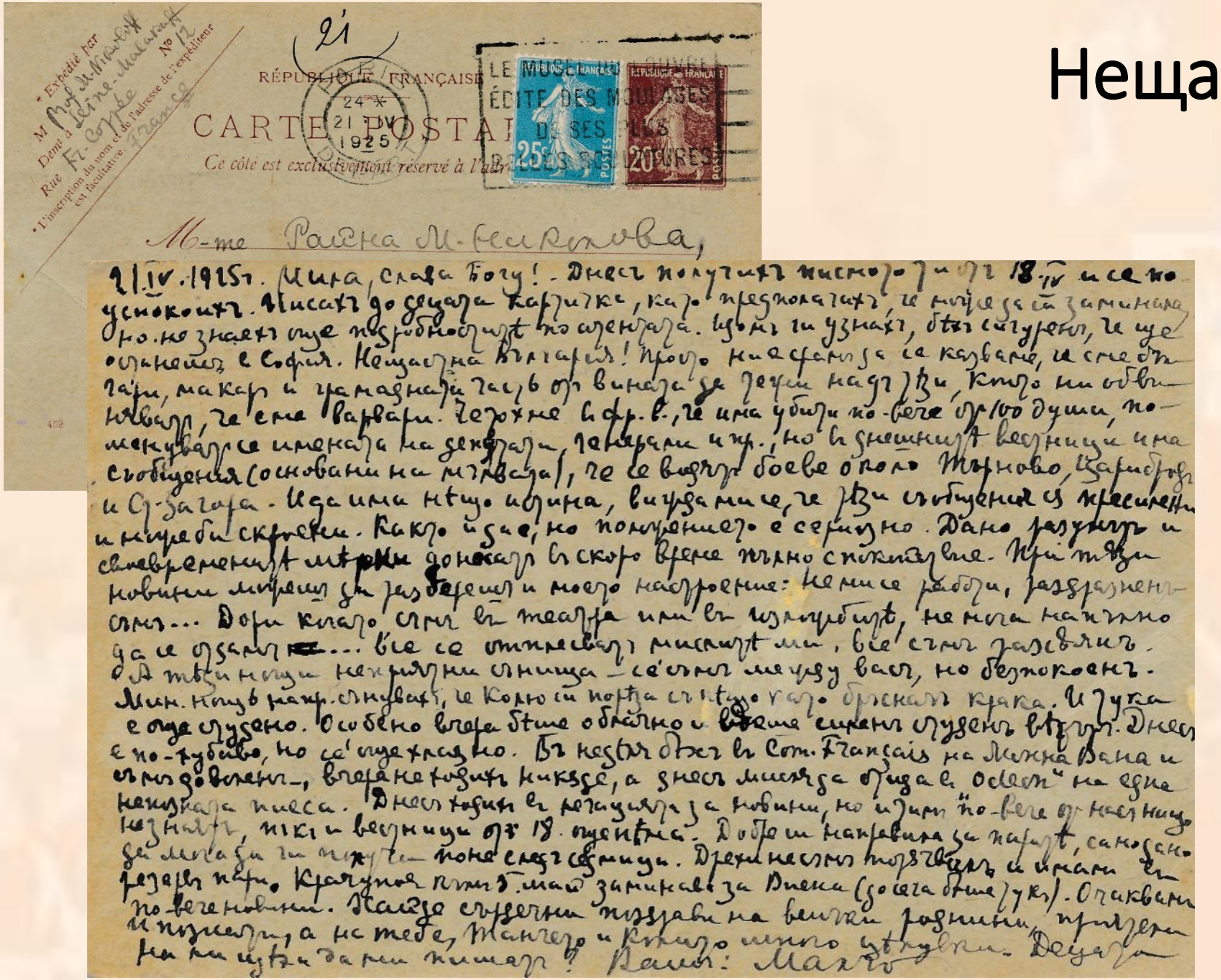

„Нещастна България! Просто ни е срам да казваме, че сме българи, макар че грамадната част от вината тежи над тези, които ни обвиняват, че сме варвари.“

„Дано разумът и своевременните мерки донесат в скоро време пълно спокойствие.“

Малчо Николов и новата действителност.

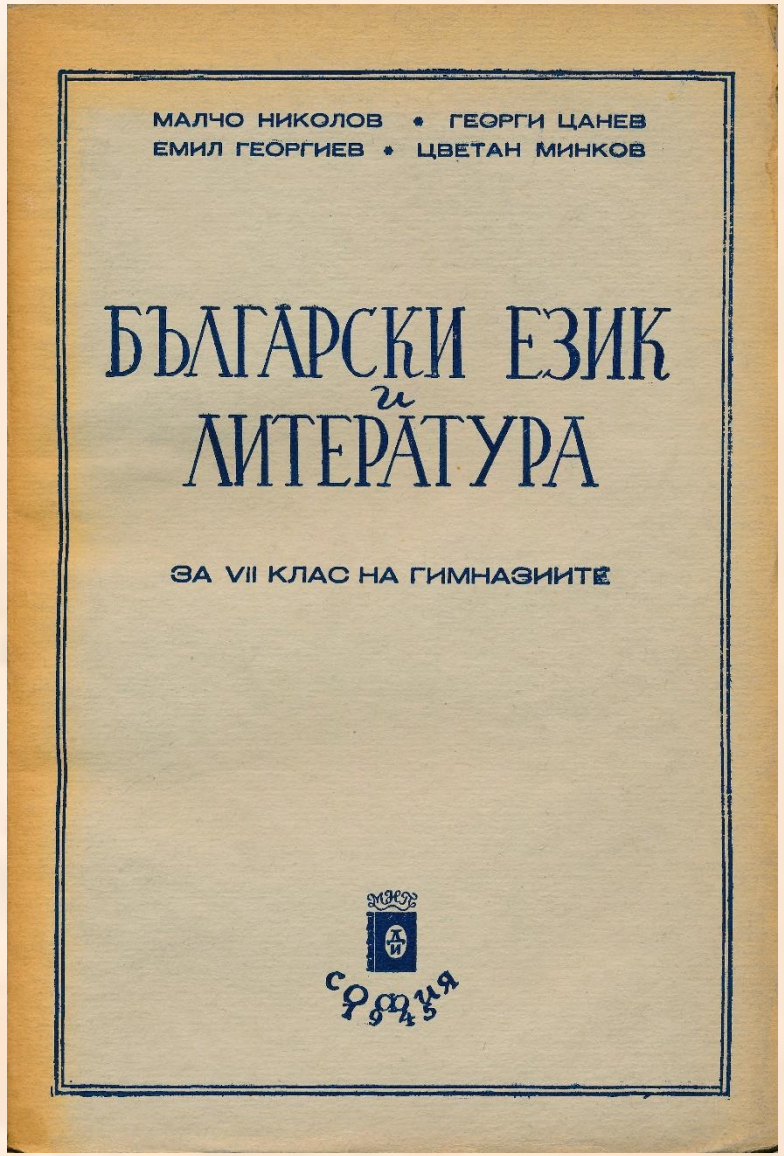

създадем и своя литература, чрез която ще се самопознаем. Литературата трябва да бъде народно огледало, каквато е руската литература, създадена от Крилов, Пушкин и Гогол. И трябва да служи за нравствено опитомяване на обществото. От поетите той обича Данте и Шилер. Особено Шилер, защото той, както казва в едни свои бележки Бончев, „е писал в името на великите идеи на прогреса. Той разрушава умствените бастилии, трудил се е над съграждането на тоя велик храм на свободата, който е дължен да съедини всички нации като едно братство. Той е бил космополит. Шилер работи с ентусиазъм за социалния прогрес на човечеството и възпява всемирната история. Поезията на Гете прилича на статуи, в тях можем да се влюбим, но те остават безплодни. Неговата поезия не поражда действия, както поезията на Шилер".

Явно е, че Бончев изповядва буржуазно-демократичните и либерални идеи за братство между хората и народите, — идеи, завещани от Френската революция. Той е за поезия не на съзерцанието, а на делото. Поезията трябва да пали в душите на хората жажди, ди влияе върху волята им, да ги потиква към действие, да ги води към нравствено усъвършенстуване. Такова схващане за ролята на литературата има Нешо Бончев. При нейното разглеждане той прилага висока мярка. Той е безкомпромисен и строг към всички ония писачи, които са пълнили списанията у нас с бездарни стихове и проза, той бичува тяхното „книгобесие". Иска от писателя да има ясно съзнание, какво пише и за кого пише — едно искане общо за нашата критика преди Освобождението. Задачата на Бончев е да разчисти областта на литературата от бездарни и невежи писатели. Критиката трябва да казва истината. „Литературното поле не е бална зала, та да се гладим и да си казваме комплименти — пише той в една своя статия.— На литературното поле няма място за деликатни чувства. На това поле, който не е с нас, той е против нас". Темпераментен, остър и категоричен, Бончев показва истинска дарба на смел и даровит критик.

След Освобождението българската литературна критика се развива в две главни посоки: идеалистично-естетическа и реалистично-материалистическа. Видни представители на идеалистично-естетическата са д-р К. Кръстев и Боян Пенев, а на реалистично-материалистическата Димитър Благоев, Георги Бакалов и Тодор Павлов.

Д-р КРЪСТЮ КРЪСТЕВ

(1866—1919)

Животописни бележки. Роден е в Пирот (Сърбия), дето получава и първоначалното си образование. Гимназия свършва в София, университет, по философия, в Лайпциг. Учителствува дълго време, след което става професор по философия в Софийския университет, дето чете лекции и по литература. Редактирал е списания: „Литературно-научно списание" (1890), „Критика" (1891) и „Мисъл" (1892—1908). Около „Мисъл" се образува тесен

Кръстев проявяваше много пъти смелост и
ротив реакцията и личния режим на Фер-
когато бива убит Алеко Константинов, той
бличителни статии против правителството, а
а България биде тласната във войната на
ротив Русия, той, заедно с Вазов и други
позив против войната, заради което беше

БОЯН ПЕНЕВ

(1882—1927)

ичната и естетична линия, завещана от
Боян Пенев.

й е роден в Шумен. Гимназия завършва в
се, а университет, по славянска филология и
ед това е чиновник, учител и от 1909 год.
рофесор в Софийския университет по бъл-
ратури.
сторико-литературни проучвания, критически
ни от книгите му са: „Начало на българ-
18), „Паисий Хилендарски" (1918), „Първа
Лещастна фамилия" на В. Друмев" (1929),
— кратък исторически преглед" (1930),
ик, „История на новата българска литера-
тома (1930—1936).

нев работеше преди всичко като литера-
рен историк. Но и в историко-литера-
рните си проучвания той се проявяваше
дава естетическа оценка на разглежданите
я. Основните начала на неговата критика
ндивидуализмът. Но когато разглежда
гой изучва цялата епоха. Проучва средата,
развили своята дейност те. Той признава
ните материални фактори, взема предвид
ените и политическите условия. Той изследва
ждане и подчерта особено значението на рус-
нето на нашата литература. Към края на
ва особено обществено-политическите обстоя-
д се доближава твърде често до социално-
йто си служеше проф. Ив. Д. Шишманов.
ли, че големият писател се освобождава
а — той имал свои идеали.
и върху съвременната литература Пенев е
итик той отрича решаващото значение на
лага в основата на своя естетизъм индиви-
с нея обяснява всичко. Поетът, според
дигне над своя личен свят и да проникне в
а. От синтеза на личния, субективния свят

ия свят се ражда голямото изкуство, което
до философски обобщения, до „неизчерпаеми и
воли". Пенев има предвид винаги най-големите
стой, Мицкевич—тях сочи за пример. Затова е
своите преценки. Мярката му за изкуство е
во и против чистото изкуство и против изку-
с социални идеи и настроения. Той иска от
икне от „универсално съзнание", да се приобщи
идеали, да има религиозно съзнание. В своите
е откъсваше от българската действителност и
идеализъм. Той разглежда подробно художе-
но подчертава принципа на единството между
е.
Пенев е характерна със своя краен естетизъм,
дори субективизъм. Но въпреки това си отно-
то той беше прогресивен като гражданин
дателно към монархизма и към много общест-
институти. В своя „Дневник" през империали-
915) той пише: „Спасението на европейските
циална революция, а на балканските — в един

работите на Боян Пенев ще останат проучва-
писатели от възраждането и от епохата преди
бщо. Неговата „История на новата българска
р и недовършена и с много празноти, макар и
грешки — е едно крупно дело в нашата

ДИМИТЪР БЛАГОЕВ

(1855—1924)

Неговото родно място е с. Загоричене, Костур-
ско (Македония). Учи се в Цариград при Петко
Славейков. После следва гимназия в Одеса и
бург. През 1884 г. той образува първата социал-
а в Русия за пропаганда сред студенти и ра-
в редактирането на нейния вестник „Рабочий"
85 год. той е арестуван и след тримесечен за-
ия. Завърнал се в България, той учителствува
е се отдава изцяло на публицистична и поли-
ма се с разпространение на социализма и орга-
емократическа партия. Благоев е родоначалник
тническото социалистическо движение в Бъл-
комунистическата партия (наричана най-напред
мократическа партия, после Българска социал-
ия — тесни социалисти, Комунистическа партия
работническа партия — комунисти). До края
тана нейният пръв ръководител — като тео-
Всичките си духовни сили, всичката си енер-
й посвети, за да организира, просвети в марк-
гничеството и да посочи на българския народ

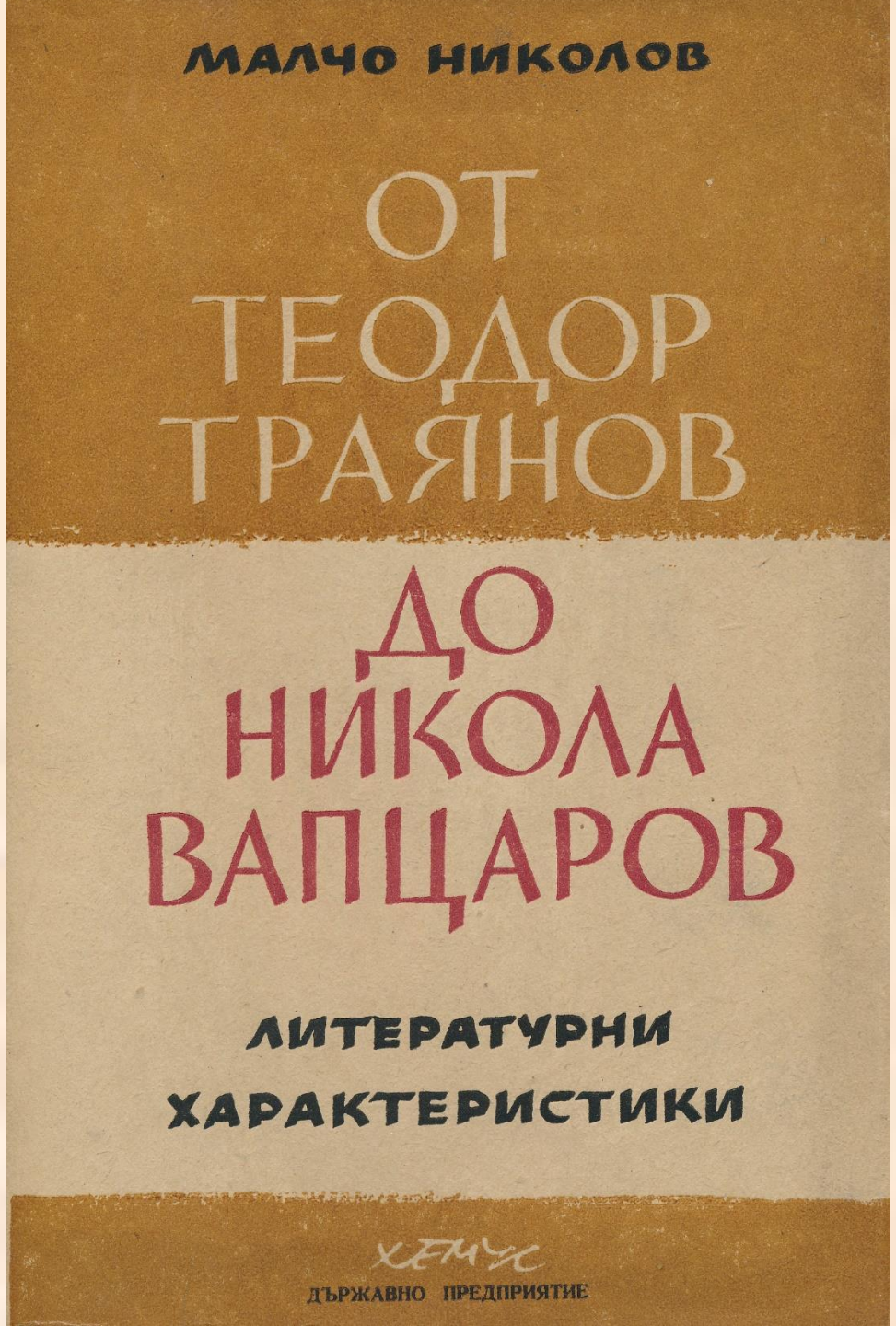

От Теодор Траянов до Никола Вапцаров, 1947 г.